

GAZİANTEP UNIVERSITY JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

Journal homepage: <http://dergipark.org.tr/tr/pub/jss>

Araştırma Makalesi • Research Article

Öğrencilerin Örgütsel Vatandaşlık Davranışları ile Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişki

The Relationship between Students' Organizational Citizenship Behavior and Loneliness Level

Yasemin KARADEMİR^{a*}, Hasanali Kağan KURNAZ^b

^a Dr. Öğr. Üyesi, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü, Alanya / TÜRKİYE
ORCID: 0000-0002-1484-3477

^b Araş. Gör., Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü, Alanya / TÜRKİYE
ORCID: 0000-0002-5418-3522

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 27 Nisan 2020

Kabul tarihi: 6 Ağustos 2020

Anahtar Kelimeler:

Öğrenci,

Örgütsel Vatandaşlık Davranışı,

Yalnızlık

ARTICLE INFO

Article History:

Received April 27, 2020

Accepted August 6, 2020

Keywords:

Student,

Organizational Citizenship Behaviour,

Loneliness

ÖZ

Bu araştırmanın amacı Spor Bilimleri Fakültesinde okuyan öğrencilerin örgütsel vatandaşlık davranışları ile yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Bununla birlikte çalışmada öğrencilerin kişisel bilgileri ile örgütsel vatandaşlık davranışları ve yalnızlık düzeyleri karşılaştırılacaktır. Araştırmanın katılımcı grubu Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerden (n=173) oluşmaktadır. Araştırmada, Allison ve ark., (2001) tarafından geliştirilen, Özdevecioğlu (2003) tarafından Türk kültürüne uyarlama çalışması yapılan "Öğrencilere Yönelik Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Ölçeği" ile Russel ve ark., (1978; 1980) tarafından geliştirilen, Demir (1989) tarafından Türk kültürüne uyarlama çalışması yapılan "UCLA Yalnızlık Ölçeği" kullanılmıştır. Kolmogorov-Smirnov testi ile verilerin normallik dağılımı incelenmiş ve neticede parametreler arası ilişkilerin analizi, korelasyon analizi, t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile değerlendirilmiştir. Araştırmanın neticesinde öğrencilerin örgütsel vatandaşlık davranışları ile yalnızlık düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ayrıca öğrencilerin yaşları, cinsiyetleri, bölümleri ve yaşadıkları yer itibariyle örgütsel vatandaşlık davranışları ve yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

ABSTRACT

Determining the relationship between organizational citizenship behavior and loneliness levels of Sports Sciences' students is the aim of this study. In addition, students' personal information and organizational citizenship behavior and loneliness levels will be compared. The participant group of the study consists of students (n=173) who are studying at the Faculty of Sports Sciences of Alanya Alaaddin Keykubat University. In the study, the "Organizational Citizenship Behavior Scale for Students" developed by Allison et al., (2001) and adapted to Turkish culture by Özdevecioğlu (2003) and the "UCLA Loneliness Scale", which was developed by Russel et al., (1978; 1980) and adapted to Turkish culture by Demir (1989), was used. The normality distribution of the data was examined with the Kolmogorov-Smirnov test and the result was evaluated with the analysis of interparty relations, correlation analysis, t test and one-way variance analysis (Anova). As a result of the research, there is a negative relationship between students' organizational citizenship behavior and loneliness level in addition, it was observed that there was no significant difference between organizational citizenship behavior and loneliness levels in terms of students' ages, genders, departments and place of residence.

* Sorumlu yazar/Corresponding author.
e-posta: yasemin.karademir@alanya.edu.tr

EXTENDED ABSTRACT

Schools, which play an important role in preparing individuals for society, are institutional structures consisting of trainers, students, buildings and organized environment and materials. Although high-level physical conditions are established in order to succeed the students, which are the primary elements of these structures, the students need to be willing and feel that they belong to this institution first. Students who develop institutional commitment for a variety of reasons will want to do what they can for the success of the institution (Çağatay and Öztürk, 2019, p. 46). It will be beneficial for the student to feel that he belongs to the school, to see him as a member of the group and to adopt the aims of the school. The decline of this commitment will result in the display of criminal and violent behavior (Büyükgöze et al., 2018, p. 936). Students may have difficulty connecting to a school environment where they feel lonely, negative and non-supportive (Büyükgöze et al., 2018, p. 933).

Loneliness is seen today as both a psychological and sociological problem for the younger posterity who will be generational. Sports activities that mediate the development of social relationships and especially spiritual well-being of young people are also an important force in the elimination of loneliness. Organizational citizenship behavior, which is another subject of the study, has been the subject of research on individuals working in various professional groups of private enterprises, public institutions and organizations. Organizational citizenship behavior is when an employee moves ahead of the mandatory tasks that the organization has determined shape-wise and does much more than is desired (Greenberg and Baron, 2000, p. 372). When looking at the definition of the dimensions of organizational citizenship behavior and the sub, it is seen that it could be performed on different groups. The fact that the young population is particularly focused on education suggests that more work should be done on the students on this subject. Students who exhibit organizational citizenship behavior can help other students academically and socially, participate in student clubs activities without providing grades and credits on campuses, and assist their friends in their classroom or dorm life (LeBlanc, 2014, p. 100).

Exhibiting the organizational citizenship behavior sub-dimensions in terms of student behavior (Allison et al., 2001, p. 282; Özdevecioğlu, 2003, p. 120-121);

- Civil virtue; attending various events organized at the university or faculty,
- Conscientiousness; attending class on time, delivering assignments early, enthusiastically attending class activities, volunteering to do more than necessary, encouraging other students to do the same,
- Altruism; sharing lecture notes with other students, helping them prepare for their homework and exams,
- Courtesy; To have positive relations with instructors and other students, to avoid actions that will disturb others during the lesson,
- Sportsmanship; it occurs in the form of avoiding complaints about an assignment, in the event that the class material fails, if the instructor is delayed in grading and class members do not contribute to team projects equally.

It is possible to say that organizational citizenship behavior has an impact on social relations for students.

The participants of this study are students studying at the Faculty of Sports Sciences, which will clearly reveal the psychological and sociological effects of sports education on the younger generation. The purpose of this study is to determine the relationship between organizational citizenship behavior and loneliness levels of students studying in the Faculty of Sports Sciences. In addition, students' personal information and organizational citizenship behavior and loneliness levels will be compared. The participant group of the study consists of students (n=173) who are studying at the Faculty of Sports Sciences of Alanya Alaaddin Keykubat University in the 2018-2019 academic year. In the study, the "Organizational Citizenship Behavior Scale for Students" developed by Allison et al., (2001) and adapted to Turkish culture by Özdevecioğlu (2003) and the "UCLA Loneliness Scale", which was developed by Russel et al., (1978; 1980) and adapted to Turkish culture by Demir (1989), was used. The normality distribution of the data was examined with the Kolmogorov-Smirnov test and the result was evaluated with the analysis of interparty relations, correlation analysis, t test and one-way variance analysis (Anova). As a result of the research, there is a negative relationship between students' organizational citizenship behavior and loneliness level in addition, it was observed that there was no significant difference between organizational citizenship behavior and loneliness levels in terms of students' ages, genders, departments and place of residence.

Giriş

Örgütsel Vatandaşlık Davranışı

Örgütsel vatandaşlık davranışı, bir çalışanın örgütün şekilsel olarak belirlediği zorunlu işlerin ilerisine geçerek, istenilenden çok daha fazlasını yapmasıdır (Greenberg ve Baron, 2000, s. 372).

Bir sözleşmeye bağlı olmadan ve açıkça gerekli olmasa da gerçekleştirilen bireysel katkılar “örgütsel vatandaşlık davranışı” kavramı ile ifade edilir. Örgütsel vatandaşlık davranışı sergileyenler, iş arkadaşlarına yardım, kurum çalışmalarına fazladan katılım, işleri tam zamanında yerine getirme, geçici görevlerin istekli bir şekilde kabulü ve idari kararların uygulanmasında aktif işbirliği sergileyerek örgütsel açıdan yararlı olan eylemleri üstlenirler (Farh ve ark., 1990, s. 705).

İsteğe bağlı davranışların kuruma sağlayabileceği faydaları ifade eden örgütsel vatandaşlık kavramı, bireyin gönüllü olarak başkalarının ya da bağlı olduğu kurumun faydasına sergilediği olumlu davranışlardır. Bu davranışlar kişisel değerler ve iç motivasyonla yönlendirilirler. Örneğin günlük çalışmasını bitiren bireyin keyif aldığı için daha fazlasını yapmak için kendini motive etmesi ve daha fazlasını yapmak istemesi daha iyi sonuçlar alınmasını sağlayabilir. Birey iç motivasyonla bu davranışları sergilediği zaman örgütsel vatandaşlıktan kaynaklı zihinsel yorgunluğu hissetmez (Qiu, 2020, s. 2-3).

Örgütsel vatandaşlık davranışı genel olarak, zamana yaygın ve kişiler arasında örgütsel etkinliğe katkıda bulunan davranışları içermelidir (Organ, 1997, s. 87).

Bu davranış biçiminde bireyler, sorumlulukları olan işlerin ötesine geçip, zaman ve enerjilerini daha fazlasını yapabilmek için kullanırlar. Bu işler bireyin asıl işi değildir ve yapması için zorlanmamaktadırlar. Bu davranışlarıyla kuruluşun sorunsuz çalışmasına katkıda bulunurlar (Jahangir ve ark., 2004, s. 75).

Örgütsel vatandaşlık davranışı açıklanırken beş alt boyuttan bahsedilir ve bu boyutlar (Güçel ve ark., 2012, s. 56);

- Özgecilik; kişinin çalışma arkadaşlarına gönüllü olarak yardım etmesi ile,
- Centilmenlik; kurum ortamında ortaya çıkan sürtüşmeleri önleme ve arabuluculuk etme ile,
- Sivil erdem; örgüt yaşamına aktif ve gönüllü katılım ile,
- Nezaket; demoralize olan bir bireyin teşvik edilmesi ve cesaretlendirilmesiyle,
- Üstün görev bilinci; işe adanmışlık ve kişinin görevleri dışında kalan işler için gönüllü çalışması ile ifade edilir.

Öğrencilerde Örgütsel Vatandaşlık Davranışı

Bireylerin topluma hazırlanmasında önemli bir rol üstlenen okullar; eğitimciler, öğrenciler, binalar ve organize edilmiş çevre ve malzemelerden oluşan kurumsal yapılardır. Bu yapıların birincil unsuru olan öğrencilerin başarılı olabilmesi adına üst düzeyde fiziki şartlar oluşturulsa da öğrencilerin öncelikle istekli olmaları ve kendilerini bu kuruma ait hissetmeleri gerekmektedir.

Çeşitli nedenlerden dolayı kurumsal bağlılık geliştiren öğrenciler, kurumun başarısı için ellerinden geleni yapmak isteyecektir (Çağatay ve Öztürk, 2019, s. 46). Öğrencinin kendisini okula ait hissetmesi, grup üyesi olarak görmesi ve okulun amaçlarını benimsemesi bu durumun gelişmesinde faydalı olacaktır. Bu bağlılığın azalması ise suç ve şiddet içeren davranışlar sergilenmesine neden olacaktır (Büyükgöze ve ark., 2018, s. 936). Ayrıca öğrenciler yalnız

hissettikleri, olumsuz ve destekleyici olmayan bir okul ortamına bağlanmakta zorluk çekecektir (Büyükgöze ve ark., 2018, s. 933). Bu bağlamda öğrenci memnuniyeti, öğrenim programı ve okul imajı birbirleriyle olumlu bir ilişki sergilemektedir. Okul imajı, öğrenim programı imajı ve öğrenci memnuniyeti arttıkça öğrencinin kuruma bağlılığı da artmaktadır (Alkoç, 2017, s. 276).

Örgütsel vatandaşlık davranışı sergileyen öğrenciler kurum refahına faydalı davranışlarda bulunurlar ki bu davranışlar kuruma bağlılığın en önemli göstergeleridir. Örgütsel vatandaşlık davranışları çerçevesinde hareket eden öğrenciler yeni gelen öğrencilerin kayıt işlemlerine yardımcı olurlar, gönüllü olarak sınıf içerisinde yapılması gereken basit işleri yapabilirler, okula ait eşyaların gelecekte kullanacak öğrenciler için faydalı olması adına dikkatli kullanıp diğerlerini de bu şekilde davranmaya teşvik edebilirler (Ueda ve Yoshimura, 2011, s. 88).

Aynı şekilde bu davranışları sergileyen öğrenciler, diğer öğrencilere akademik ve sosyal olarak yardım edip, kampüslerde not ve kredi sağlamak amacı gütmeyen öğrenci kulüplerinin faaliyetlerine katılmak, arkadaşlarına sınıfta veya yurt yaşamlarında yardımcı olmak gibi davranışlarda bulunurlar (LeBlanc, 2014, s. 100). Bu noktadan hareketle örgütsel vatandaşlık davranışının öğrenciler için sosyal ilişkileri geliştirici bir etkisinin bulunduğunu söylemek mümkündür.

Daha önce bahsedilen örgütsel vatandaşlık davranışı alt boyutlarının öğrenci davranışları açısından sergilenmesi ise (Allison ve ark., 2001, s. 282; Özdevecioğlu, 2003, s. 120-121);

- Özgencilik; diğer öğrencilerle ders notlarını paylaşmak, onların ödevlerine ve sınavlara hazırlanmalarına yardımcı olmak,
- Centilmenlik; bir ödev hakkında, sınıf malzemesinin arızalanması durumunda, not vermede öğretmenin gecikmesi durumunda ve sınıf üyelerinin takım projelerine eşit katkıda bulunmadığı durumlarda şikayetçi olmaktan kaçınmak,
- Sivil erdem; üniversite veya fakültede düzenlenen çeşitli etkinliklere katılmak,
- Nezaket; ders hocaları ve diğer öğrenciler ile olumlu ilişkilerde bulunmak, ders sırasında başkalarını rahatsız edecek eylemlerden kaçınmak,
- Üstün görev bilinci; derse zamanında katılmak, ödevleri erkenden teslim etmek, sınıf etkinliklerine coşkuyla katılmak, gerekenden daha fazla iş yapmak için gönüllü olmak, diğer öğrencileri de aynı şeyleri yapmaya teşvik etmek şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Yalnızlık/Öğrencilerde Yalnızlığın Etkinliği

Yalnızlık, bireyin yaşamı boyunca gerek psikolojik gerekse fizyolojik olarak karşılaştığı bir durumdur. Yalnızlığı, çevresel etkenlerin ve psikolojik yaşam biçiminin etkilerine göre farklılık gösteren, bazen bir kaçış bazen de bireyin kendini bulma durumu olarak tanımlayabiliriz.

Özellikle gençlerde oluşan yalnızlık hissi; gelişen teknoloji, hızlı yaşam tarzları, yüksek beklenti ve özenme durumlarıyla yakından ilişkilidir. Bilgi alışverişinin artması, kolay iletişim, yeni iş kolları ve mesleklerin ortaya çıkması bu durumu garipleştirse de yalnızlığın ana özelliğinin sosyal temasların sayısı değil kalitesi ile ilgili olduğu düşünülmektedir (Stanimirović ve ark., 2017, s. 1014).

Bir kısım araştırmacılar yalnızlığı, sosyal ilişkilerde niceliksel veya niteliksel olarak önemli bir eksiklik olduğunda ortaya çıkan hoş olmayan durum olarak açıklarlar. Yalnızlık sosyal izolasyonla açıklanmaya çalışılsa da ve aralarında yüksek korelasyon bulunsa da tek başına sosyal izolasyonla alakalı değildir. Fiziki olarak yalnızlık koşullarında yaşayanlarda

yalnızlık hissi oluşmayabilirken çok sayıda sosyal bağlantıya sahip kişilerde yalnızlığa dair memnuniyetsizlik hissi yaşanabilmektedir (Yan, 2017, s. 5).

İnsanların sosyal bağlantılarını internet üzerinden sağladığı günümüzde sosyal medya kullanımını, yalnızlığı doğrudan sebeplerden birisi olmaktadır (Kılıç ve Kocabaş, 2018, s. 141). Cep telefonu kullanımının artması ve sosyal ilişkilere tanınan zamanı azaltması, gerçek ilişkilerin yerini sanal ve zayıf ilişkilere bırakması da yalnızlığın etkenlerindedir (Jafari ve ark., 2019, s. 1).

Utangaç ve sosyal destek görmeyen öğrencilerde artan yalnızlık düzeyi, bu insanların sosyal etkileşimde rahatsızlık yaşamalarında, sosyal beceri göstermekte sıkıntı yaşamalarına bunun sonucunda ise içe dönük, sıkılgan, kaygılı ve depresif kişiler olmalarına sebep olmaktadır. Ailelerde artan boşanma oranları, geniş ailelerin sayısında ki azalma, değer verdikleri varlıkların kaybı, arkadaş ortamlarından dışlanma, bazı olumsuz kişilik özellikleri öğrencilerde yalnızlığın kaynaklarından sayılmaktadır (Körler, 2011, s. 26-28).

Yapılan bazı araştırmalarda ekonomik destekten yoksunluk, sosyal etkileşim ve romantik ilişki ihtiyacının öğrencilerde yalnızlığa neden olduğu ayrıca yalnız öğrencilerin stres, uyku sorunu, tütün kullanımı gibi problemler yaşadığı tespit edilmiştir (Dagnev ve Dagne, 2019, s. 1).

Sporun Yalnızlık Düzeyine Etkisi

Fiziksel aktivite/spora katılım ve yalnızlık arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu bilinmektedir. İyi akran ilişkileri ve dostlukları teşvik eden spor aktiviteleri, sosyal benlik algısı ve yalnızlık hissini azaltmasına yardımcı olmaktadır (Haugen ve ark., 2013, s. 204).

Ayrıca fiziksel aktivitelere katılmanın yalnızlık hissini dengelemesi ve önlenmesi konusunda olumlu etki edeceği belirtilmektedir. Yapılan araştırmalar, spor yapmayan bireylere göre spor yapanların yalnızlık hissini daha az olduğunu göstermektedir (Hemati-Alamdarloo, ve ark., 2019, s. 592). Bireylerin sosyal yaşamlarında farkındalık yaratabilmesinin önemli koşullarından biri de sportif anlamda bedensel güçlerinin farkında olmalarıdır (Karademir ve Öz, 2016, s. 129).

Toplumsal yaşamın önemli bir parçası olan fiziki aktivite ve spor, yaşam kalitesini yükseltmenin yanı sıra depresyon üzerinde de olumlu etkiye sahiptir. Depresyon ve kaygıyı azaltmaya yardımcı olan sportif faaliyetlerin benlik algısı ve davranış sorunlarına olumlu etki ettiği de bilinmektedir (Yılmaz ve ark., 2019, s. 979).

Bireylerin toplumda yer edinme, sosyal çevre oluşturma, aranan popüler kişi olma gibi toplumsal özellikli ihtiyaçları onları spora yönlendirmektedir. Bu ihtiyaçların giderilmesinde spor önemli bir iletişim aracı olarak kullanılmaktadır. İnsanların sosyal çevre edinmesini sağlayan sportif faaliyetler bireyin toplumsal uyum sağlama, ruhsal ve beden sağlığını olumlu etkilemektedir (Özçelik ve ark., 2015, s. 13).

Yapılan bazı akademik çalışmalarda sporun yalnızlık düzeyine olumlu etkisi tespit edilmişken bazı çalışmalarda da spor ve yalnızlık düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. 2010 yılında spor yapan öğrencilerin yalnızlık ve umutsuzluk düzeyleri üzerine yapılan bir çalışmada sporla ilgilenme ve yalnızlık düzeyi arasında anlamlı bir ilişki saptanamamıştır (Kırımoğlu ve ark., 2010, s. 106). Aynı şekilde spor yapan bireylerin cinsiyet, yaş, gelir düzeyleri, medeni durumları göz önünde bulundurularak yapılan bir başka çalışmada ele alınan değişkenlere göre spor yapan bireylerin yalnızlık düzeylerinde istatistiki olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir (Uzuner ve Karagün 2014, s. 113). Başka bir çalışmada ise sporun, üniversite öğrencilerinde yalnızlık düzeyini azaltıcı etkisinin olduğu sonucuna ulaşıırken (Özçelik ve ark., 2015, s. 17) spor ve yalnızlık düzeyi ilişkisinin ele alındığı benzer

bir çalışmada bireysel sporlardan yüzmenin çocukların yalnızlık düzeylerinin azalmasına olumlu katkı sağladığı tespit edilmiştir (Kalkan ve ark., 2010, s. 5).

Yukarıda da bahsedildiği gibi yalnızlık günümüzde, kuşak aktarımı yapacak genç nesil için hem psikolojik hem de sosyolojik bir sorun olarak görülmektedir. Gençlerin sosyal ilişkiler geliştirip özellikle ruhsal açıdan sağlıklı olmalarına aracılık eden sportif faaliyetler, yalnızlığın giderilmesinde de önemli bir güç olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışmanın bir diğer konusu olan örgütsel vatandaşlık davranışı, daha çok özel işletme, kamu kurum ve kuruluşlarının çeşitli meslek guruplarında çalışan bireyler üzerinde araştırmalara konu olmuştur. Örgütsel vatandaşlık davranışının tanımına ve alt boyutlarına bakıldığında farklı guruplar üzerinde çalışılabileceği görülmektedir. Özellikle genç nüfusun eğitim odaklı olması bu konuyla ilgili öğrenciler üzerinde daha fazla çalışma yapılması gerekliliğini akla getirmektedir. Bu çalışmanın katılımcılarını Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır ki bu durum özellikle spor eğitiminin genç kuşak üzerindeki psikolojik ve sosyolojik etkilerini açıkça ortaya çıkaracaktır.

Bu doğrultudan hareketle, spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin örgütsel vatandaşlık davranışları ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişki tespit edilmeye çalışılmış, ayrıca öğrencilerin örgütsel vatandaşlık davranışları ve yalnızlık düzeyleri, yaş, cinsiyet, bölüm ve yaşadıkları yer değişkenleri açısından incelenmiştir.

Bu amaçlar çerçevesinde aşağıdaki hipotezler test edilmiştir:

H1. Spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin örgütsel vatandaşlık davranışları ile yalnızlık düzeyleri arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki vardır.

H2. Spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin örgütsel vatandaşlık davranışları ile yalnızlık düzeyleri yaş değişkenine göre farklılaşmaktadır.

H3. Spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin örgütsel vatandaşlık davranışları ile yalnızlık düzeyleri cinsiyet değişkenine göre farklılaşmaktadır.

H4. Spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin örgütsel vatandaşlık davranışları ile yalnızlık düzeyleri öğrenim gördükleri bölüm değişkenine göre farklılaşmaktadır.

H5. Spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin örgütsel vatandaşlık davranışları ile yalnızlık düzeyleri yaşadıkları yer değişkenine göre farklılaşmaktadır.

Metot

Katılımcı Grubu

Araştırmanın evrenini Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Mevcut araştırmanın örneklemini ise 2018-2019 eğitim öğretim yılında Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor eğitimi bölümü öğrencileri ile antrenörlük eğitimi bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcılarını kolayda örnekleme yöntemiyle seçilmiş 173 öğrenci oluşturmaktadır. Bu yöntem, ana kütle içerisinde seçilen örnek grubun araştırmacı tarafından belirlendiği olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemidir. Kolayda örnekleme yönteminde veriler, ana kütleden en basit, en hızlı ve en ekonomik şekilde toplanır (Aaker ve ark., 2007, s. 394, Haşiloğlu ve ark., 2015, s. 20). Araştırmada örneklem büyüklüğünü hesaplamak için ana kütledeki birey sayısının (N=271) bilinmesi durumunda kullanılan “ $n = \frac{Nt^2pq}{d^2(N-1)+t^2pq}$ ” formülü kullanılmıştır (Baş, 2001, s. 45). Formül, istatistiki olarak 173 örneklem büyüklüğünün anlamlı sonuçlar vereceğini göstermektedir.

Veri Toplama Araçları

Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Ölçeği (ÖVD): Ölçek, Allison ve ark., (2001) tarafından geliştirilmiştir. Özdevecioğlu (2003) tarafından Türk kültürüne uyarlama çalışması yapılan ölçek 5’li Likert tipindedir. ÖVD ölçeği, 15 maddeden ve 5 alt boyuttan (diğergamlık, centilmenlik, sivil erdem, nezaket ve üstün görev bilinci) oluşmaktadır. Analiz sonucunda ortaya çıkan genel puanın yüksek oluşu öğrencilerin örgütsel vatandaşlık davranışları sergilemelerinin kuvvetli olduğunu göstermektedir.

University of California Los Angeles (UCLA) Yalnızlık Ölçeği: Ölçek ilk olarak Russel, Peplau ve Ferguson (1978) tarafından geliştirilmiş, daha sonra da Russel, Peplau ve Cutrona (1980) tarafından tekrar gözden geçirilmiş ve ölçek maddelerinin yarısı düz, yarısı ters puanlanacak şekilde düzenlenmiştir. Demir (1989) tarafından Türk kültürüne uyarlama çalışması yapılan ölçek 4’lü derecelendirme şeklinde puanlanmaktadır. Yalnızlık ölçeği, 20 maddeden (10’u düz 10’u ters) oluşmaktadır. Analiz sonucunda ortaya çıkan genel puanın yüksek oluşu yaşanan yalnızlığın yoğun olduğunu göstermektedir.

Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler SPSS 21 istatistik programına yüklenmiş ve yapılan analizler neticesinde araştırmanın bulguları elde edilmiştir. Öncelikli olarak verilerin normallik dağılımına uygunluğu “Kolmogorov-Smirnov testi ile incelenmiş ve her iki ölçekte de Skewness-Kurtosis (çarpıklık-basıklık) değerlerinin +1,500 ile -1,500 arasında” değer aldığı görülmüştür (ÖVD; -.262 ile .904/ UCLA; .524 ile -.203). Kurtosis ve Skewness değerleri -1,5 ile +1,5 arasında olduğunda verilerin normal bir dağılım gösterdiği kabul edilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Bu noktadan hareketle normallik dağılımına uyduğu görülen veriler, “pearson korelasyon analizi, t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA)” ile değerlendirilmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirlik analizleri sonucunda ve örgütsel vatandaşlık davranışı ölçeğinin Cronbach’s Alfa değeri 0,771, UCLA yalnızlık ölçeğinin Cronbach’s Alfa değeri ise 0,856 olarak tespit edilmiştir. “Cronbach Alpha; ölçekte kullanılan ifadelerin homojen yapı gösteren bir bütünü ifade edip etmediğini belirleyen bir değerdir”. Alfa katsayısından hareketle ölçeğin güvenilirliği $0,00 \leq \alpha < 0,40$ arasında ise güvenilir değil, $0,40 \leq \alpha < 0,60$ arasında ise güvenilirlik düşük, $0,60 \leq \alpha < 0,80$ arasında ise oldukça güvenilir ve $0,80 \leq \alpha < 1,00$ arasında ise güvenilirlik yüksektir (Kalaycı, 2010, s. 405). Hesaplanan güvenilirlik katsayısının 0,60 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenilirliği için yeterli görülmektedir.

Bulgular

Bu bölümde analizlerden elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin, yaşlarına göre dağılımına bakıldığında 134’ünün (%77,5) 18-20 yaş, 39’unun (%22,5) ise 21 yaş ve üzerinde olduğu; cinsiyetlerine göre dağılımına bakıldığında öğrencilerin 74’ünün (%42,8) kadın, 99’unun (%57,2) ise erkek olduğu; öğrenim gördükleri bölümlere göre dağılımına bakıldığında öğrencilerin 117’sinin (%67,6) beden eğitimi ve spor eğitimi, 56’sının (%32,4) ise antrenörlük eğitimi bölümünde okuduğu; yaşadıkları yere göre dağılımına bakıldığında öğrencilerin 38’inin (%22,0) ailesiyle birlikte, 29’unun (%16,8) evde yalnız, 79’unun (%45,7) evde arkadaşıyla ve 27’sinin (%15,6) ise yurttan yaşadığı görülmektedir.

Tablo 1: Katılımcı öğrencilerin kişisel bilgilerine göre dağılımı

Değişken	Kategori	Frekans	Yüzde
Yaş	18-20 yaş	134	77,5
	21 yaş ve üzeri	39	22,5

Cinsiyet	Kadın	74	42,8
	Erkek	99	57,2
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi	117	67,6
	Antrenörlük Eğitimi	56	32,4
Yaşadığı Yer	Ailesiyle Birlikte	38	22,0
	Evde-Yalnız	29	16,8
	Evde-Arkadaşlarıyla	79	45,7
	Yurtta	27	15,6

Tablo 2 incelendiğinde örgütsel vatandaşlık davranışı ile yalnızlık düzeyi arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($p<0,01$). Buna göre örgütsel vatandaşlık davranışı arttıkça yalnızlık düzeyinin azaldığı söylenebilir. Ayrıca tablo 2'ye göre örgütsel vatandaşlık davranışı alt boyutlarından özgecilik, centilmenlik, nezaket ($p<0,01$) ve üstün görev bilinci davranışları ($p<0,05$) ile yalnızlık düzeyi arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerde özgecilik, centilmenlik, nezaket ve üstün görev bilinci davranışları arttıkça yalnızlık düzeylerinin azaldığı söylenebilir.

Tablo 2: Örgütsel vatandaşlık davranışı/alt boyutları ve yalnızlık düzeyi arasındaki ilişkiyi gösteren pearson korelasyon tablosu

		1	2	3	4	5	6	7
1. Örgütsel Vatandaşlık Davranışı	R	1	-.307**	.474**	.628**	.669**	.878**	.734**
	p		.000	.000	.000	.000	.000	.000
	n	173	173	173	173	173	173	173
2. Yalnızlık Düzeyi	R	-.307**	1	-.215**	-.227**	-.131	-.309**	-.175*
	p	.000		.004	.003	.085	.000	.021
	n	173	173	173	173	173	173	173
3. Özgecilik	R	.474**	-.215**	1	.317**	.203**	.330**	.279**
	p	.000	.004		.000	.007	.000	.000
	n	173	173	173	173	173	173	173
4. Centilmenlik	R	.628**	-.227**	.317**	1	.178*	.480**	.262**
	p	.000	.003	.000		.019	.000	.001
	n	173	173	173	173	173	173	173
5. Sivil Erdem	R	.669**	-.131	.203**	.178*	1	.489**	.427**
	p	.000	.085	.007	.019		.000	.000
	n	173	173	173	173	173	173	173
6. Nezaket	R	.878**	-.309**	.330**	.480**	.489**	1	.482**
	p	.000	.000	.000	.000	.000		.000
	n	173	173	173	173	173	173	173
7. Üstün Görev Bilinci	R	.734**	-.175*	.279**	.262**	.427**	.482**	1
	p	.000	.021	.000	.001	.000	.000	
	n	173	173	173	173	173	173	173

** $p<0,01$, * $p<0,05$

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin yaşları itibariyle örgütsel vatandaşlık davranışları ve yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Ancak aynı tablo incelendiğinde örgütsel vatandaşlık davranışı alt boyutlarından centilmenlik davranışlarının öğrencilerin yaşlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre 21 yaş ve üzeri öğrencilerin centilmenlik davranışlarının 18-20 yaş öğrencilerine göre daha fazla olduğu söylenebilir.

Tablo 3: Öğrencilerin yaş durumlarına göre örgütsel vatandaşlık davranışı/alt boyutları ve yalnızlık düzeyleri farklılıklarına ilişkin t testi tablosu

	Yaş	n	Ortalama	Ss	t	p
Örgütsel Vatandaşlık Davranışı	18-20 Yaş	134	3,7164	.44174	-1,832	.069
	21 Yaş ve üzeri	39	3,8632	.43581		

Yalnızlık Düzeyi	18-20 Yaş	134	1,9627	.49640	.456	.649
	21 Yaş ve üzeri	39	1,9231	.40227		
Özgecilik	18-20 Yaş	134	3,9478	.72876	-1,390	.166
	21 Yaş ve üzeri	39	4,1282	.65612		
Centilmenlik	18-20 Yaş	134	3,7090	.53674	-2,472	.014
	21 Yaş ve üzeri	39	3,9573	.60301		
Sivil Erdem	18-20 Yaş	134	3,8507	.53385	-1,065	.289
	21 Yaş ve üzeri	39	3,9573	.60301		
Nezaket	18-20 Yaş	134	3,7269	.58633	-1,103	.272
	21 Yaş ve üzeri	39	3,8462	.62148		
Üstün Görev Bilinci	18-20 Yaş	134	3,4950	.72517	-.944	.347
	21 Yaş ve üzeri	39	3,6154	.60957		

*p<0,05

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin cinsiyetleri itibarıyla örgütsel vatandaşlık davranışları ve yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Aynı tabloya göre örgütsel vatandaşlık davranışı alt boyutlarından üstün görev bilinci davranışlarının öğrencilerin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre erkeklerin üstün görev bilinci davranışlarının kadınlara göre daha fazla olduğu söylenebilir.

Tablo 4: Öğrencilerin cinsiyet durumlarına göre örgütsel vatandaşlık davranışı/alt boyutları ve yalnızlık düzeyleri farklılıklarına ilişkin t testi tablosu

	Cinsiyet	n	Ortalama	Ss	t	p
Örgütsel Vatandaşlık Davranışı	Kadın	74	3,6964	.43697	-1,366	.174
	Erkek	99	3,7892	.44627		
Yalnızlık Düzeyi	Kadın	74	1,9291	.50287	-.589	.557
	Erkek	99	1,9722	.45660		
Özgecilik	Kadın	74	3,9595	.67111	-.460	.646
	Erkek	99	4,0101	.74908		
Centilmenlik	Kadın	74	3,6847	.49316	-1,637	.104
	Erkek	99	3,8249	.60110		
Sivil Erdem	Kadın	74	3,8874	.53855	.260	.795
	Erkek	99	3,8653	.56126		
Nezaket	Kadın	74	3,7135	.52560	-.769	.443
	Erkek	99	3,7838	.64249		
Üstün Görev Bilinci	Kadın	74	3,4009	.70652	-1,984	.049
	Erkek	99	3,6128	.68629		

*p<0,05

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre örgütsel vatandaşlık davranışları ve yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Bununla birlikte tablo 5'e göre örgütsel vatandaşlık davranışı alt boyutlarından centilmenlik davranışlarının öğrencilerin bölümlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre beden eğitimi ve spor eğitimi bölümü öğrencilerinin centilmenlik davranışlarının antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerine göre daha fazla olduğu söylenebilir.

Tablo 5: Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre örgütsel vatandaşlık davranışı/alt boyutları ve yalnızlık düzeyleri farklılıklarına ilişkin t testi tablosu

	Bölüm	n	Ortalama	Ss	t	p
Örgütsel Vatandaşlık Davranışı	Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi	117	3,7556	.43699	.258	.797
	Antrenörlük Eğitimi	56	3,7369	.46038		
Yalnızlık Düzeyi	Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi	117	1,9124	.42248	-1,661	.099
	Antrenörlük Eğitimi	56	2,0402	.56644		
Özgecilik	Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi	117	4,0513	.69290	1,679	.095
	Antrenörlük Eğitimi	56	3,8571	.74903		

Centilmenlik	Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi	117	3,8291	.56327	2,200	.029
	Antrenörlük Eğitimi	56	3,6310	.53439		
Sivil Erdem	Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi	117	3,8376	.55642	-1,286	.200
	Antrenörlük Eğitimi	56	3,9524	.53344		
Nezaket	Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi	117	3,7778	.57402	.767	.444
	Antrenörlük Eğitimi	56	3,7036	.63817		
Üstün Görev Bilinci	Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi	117	3,4644	.68503	-1,574	.117
	Antrenörlük Eğitimi	56	3,6429	.72434		

*p<0,05

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin yaşadıkları yerlere göre örgütsel vatandaşlık davranışları ve yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Ancak tablo 6'ya göre Anova testi sonrası örgütsel vatandaşlık davranışı alt boyutlarından özgecilik, centilmenlik, nezaket ve üstün görev bilinci davranışlarının öğrencilerin yaşadıkları yere göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir.

Tablo 6: Öğrencilerin yaşadıkları yere göre örgütsel vatandaşlık davranışı/alt boyutları ve yalnızlık düzeyleri farklılıklarına ilişkin tek yönlü varyans analizi (Anova) tablosu

	Yaşadığı Yer	n	Ortalama	Ss	F	p	Anlamlı Fark
Örgütsel Vatandaşlık Davranışı	1. Ailesiyle Birlikte	38	3,8333	.42525	2,694	.048	
	2. Evde-Yalnız	29	3,8966	.46788			
	3. Evde-Arkadaşıyla	79	3,6591	.45429			
	4. Yurtta	27	3,7383	.35945			
Yalnızlık Düzeyi	1. Ailesiyle Birlikte	38	2,0000	.51123	.409	.747	
	2. Evde-Yalnız	29	1,8776	.45407			
	3. Evde- Arkadaşıyla	79	1,9677	.48787			
	4. Yurtta	27	1,9296	.42432			
Özgecilik	1. Ailesiyle Birlikte	38	4,0789	.67310	3,866	.010	4>3*
	2. Evde-Yalnız	29	4,1724	.71058			
	3. Evde- Arkadaşıyla	79	3,7975	.75752			
	4. Yurtta	27	4,2222	.50637			
Centilmenlik	1. Ailesiyle Birlikte	38	3,7807	.51568	2,974	.033	2>3*
	2. Evde-Yalnız	29	4,0230	.65424			
	3. Evde- Arkadaşıyla	79	3,6667	.53109			
	4. Yurtta	27	3,7531	.53583			
Sivil Erdem	1. Ailesiyle Birlikte	38	3,9123	.46295	.805	.0492	
	2. Evde-Yalnız	29	3,9310	.55190			
	3. Evde- Arkadaşıyla	79	3,8861	.58443			
	4. Yurtta	27	3,7284	.56263			
Nezaket	1. Ailesiyle Birlikte	38	3,7789	.54582	2,727	.046	2>3*
	2. Evde-Yalnız	29	3,9793	.61259			
	3. Evde- Arkadaşıyla	79	3,6329	.60037			
	4. Yurtta	27	3,8296	.56760			
Üstün Görev Bilinci	1. Ailesiyle Birlikte	38	3,8158	.61852	3,065	.030	1>3*
	2. Evde-Yalnız	29	3,5057	.65841			
	3. Evde- Arkadaşıyla	79	3,4219	.71951			
	4. Yurtta	27	3,4198	.71964			

*p<0,05

Tablo 6'daki farklılıklara ilişkin olarak hangi gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma olduğunu görmek üzere yapılan Post-Hoc Tukey testi sonuçları tablo 7'de verilmiştir. Buna göre;

Yurtta kalan öğrencilerle evde-arkadaşıyla kalan öğrenciler arasında özgecilik alt boyutunda anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir. Buna göre yurtta kalan öğrencilerin

özgecilik davranışlarının evde-arkadaşıyla kalan öğrencilerin özgecilik davranışlarından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Evde-yalnız kalan öğrencilerle evde-arkadaşıyla kalan öğrenciler arasında centilmenlik alt boyutunda anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir. Buna göre evde-yalnız kalan öğrencilerin centilmenlik davranışlarının evde-arkadaşıyla kalan öğrencilerin centilmenlik davranışlarından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Evde-yalnız kalan öğrencilerle evde-arkadaşıyla kalan öğrenciler arasında nezaket alt boyutunda anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir. Buna göre evde-yalnız kalan öğrencilerin nezaket davranışlarının evde-arkadaşıyla kalan öğrencilerin nezaket davranışlarından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Ailesiyle birlikte kalan öğrencilerle evde-arkadaşıyla kalan öğrenciler arasında üstün görev bilinci alt boyutunda anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir. Buna göre ailesiyle birlikte kalan öğrencilerin üstün görev bilinci davranışlarının evde-arkadaşıyla kalan öğrencilerin üstün görev bilinci davranışlarından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 7: Öğrencilerin yaşadıkları yere göre örgütsel vatandaşlık davranışı alt boyutları farklılıklarına ilişkin tukey testi tablosu

Yaşadığı Yer		Ortalama Fark	Standart Hata	p	
Özgecilik	Evde-Arkadaşıyla	Ailesiyle Birlikte	-,28148	,13779	,177
		Evde-Yalnız	-,37495	,15154	,068
		Yurtta	-,42475	,15559	,035*
Centilmenlik	Evde-Arkadaşıyla	Ailesiyle Birlikte	-,11404	,10876	,721
		Evde-Yalnız	-,35632	,11961	,017*
		Yurtta	-,08642	,12281	,896
Nezaket	Evde-Arkadaşıyla	Ailesiyle Birlikte	-,14604	,11567	,588
		Evde-Yalnız	-,34640	,12722	,036*
		Yurtta	-,19672	,13062	,436
Üstün Görev Bilinci	Evde-Arkadaşıyla	Ailesiyle Birlikte	-,39385	,13594	,022*
		Evde-Yalnız	-,08381	,14951	,944
		Yurtta	,00219	,15351	1,000

*p<0,05

Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın sonucunda öğrencilerin örgütsel vatandaşlık davranışı ile yalnızlık düzeyi arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla H1 doğrulanmıştır. Bu tespit ile birlikte örgütsel vatandaşlık davranışı alt boyutlarından özgecilik, centilmenlik, nezaket ve üstün görev bilinci davranışları ile yalnızlık düzeyi arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde öğrencilerin örgütsel vatandaşlık davranışları/alt boyutları ile yalnızlık düzeylerinin karşılaştırıldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Örgütsel vatandaşlık davranışı ile yalnızlık düzeyi arasındaki ilişkiyi konu alan çalışmalar genellikle çalışanlar üzerine yapılmıştır. Keser, (2014, s. 195) öğretmenlerin örgütsel vatandaşlık davranışı ile yalnızlık düzeyleri arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Buna göre örgütsel vatandaşlık algısı yüksek olan öğretmenlerin iş yaşamında yalnızlık düzeyleri düşüktür. Turhan, (2019, s. 178) iş görenler üzerine yaptığı bir çalışmada iş görenlerin örgütsel vatandaşlık davranışı ile yalnızlık düzeyleri arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bilgilerden hareketle araştırmaların katılımcı gurupları farklı olsa da yalnızlık ve örgütsel vatandaşlık davranışı ilişkisinin toplumun tüm kesimlerinde aynı etkileşimde olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuca göre; öğrencilerin yaşları, cinsiyetleri, bölümleri ve yaşadıkları yer itibariyle örgütsel vatandaşlık davranışı ve yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Buna göre H2, H3, H4 ve H5 reddedilmiştir. Özdevecioğlu (2003, s. 129), öğrencilerin yaşları ile örgütsel vatandaşlık davranışı düzeyleri arasında negatif yönlü bir ilişki bulunduğunu, Mayfield ve Taber (2010, s. 753), Bogler ve Somech, (2004, s. 282), öğrencilerin örgütsel vatandaşlık davranışları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığını, LeBlanc (2014, s. 103) ile Lovell ve ark., (1999; 475) ise kadınların erkeklere oranla daha yüksek düzeyde örgütsel vatandaşlık davranışı sergilediklerini ortaya koymuştur. Özdevecioğlu (2003, s. 129), öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümler itibariyle örgütsel vatandaşlık davranışı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğunu tespit etmiştir. Alan yazında öğrencilerin yaşadıkları yer ile örgütsel vatandaşlık davranışı arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Richardson ve ark. (2017, s. 50), öğrencilerin cinsiyetlerine göre yalnızlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığını, Diehl ve ark. (2018), öğrencilerin yaşları, cinsiyetleri ve yaşadıkları yer itibariyle yalnızlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığını ancak öğrenim gördükleri alanlar itibariyle yalnızlık düzeylerinde anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymuşlardır. Erol ve Cirak (2019, s. 162) kadın ve erkek öğrencilerin yalnızlık düzeyleri arasında bir farklılık bulunmadığını ancak öğrencilerin yaşları itibariyle yalnızlık düzeylerinde bir farklılık bulunduğunu tespit etmişlerdir. Buna göre 20 yaş ve altında olan öğrencilerin yalnızlık düzeylerinin 20 yaş üstünde olanlara göre daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Genç ve ark. (2018, s. 322-326) erkeklerin kadınlara göre yalnızlığı daha yoğun yaşadığı, yaş ilerledikçe yalnızlığın arttığı, evde yalnız yaşayan öğrencilerin yalnızlık düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Aydın-Boylu ve ark. (2019, s. 216), kadınların yalnızlık puanlarının erkeklerden daha düşük olduğu, öğrencilerin yaşlarına göre ise yalnızlık puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Sonuç olarak, spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinde örgütsel vatandaşlık davranışının yüksek olduğu ve bunun da öğrencilerin yalnızlık düzeylerini azaltmada anlamlı bir etkiye sahip olduğu düşünülmektedir. Elde edilen bu bilgilerden hareketle;

- Üniversitelerde, öğrencilerin sportif faaliyetlere yönlendirilmesi,
- Öğrencilerin düzenlenecek rekreatif etkinlikler yoluyla spora teşvik edilmesi,
- Diğer fakültelerde spor eğitimine yönelik derslerin müfredatlara eklenmesi,
- Örgütsel vatandaşlık davranışı kazanımlarının artırılmasına yönelik eğitimlerin düzenlenmesi,
- Üniversite bünyesindeki tüm fakülte ve yüksekokullarda öğrencilerin örgütsel vatandaşlık davranışlarının ve yalnızlık düzeylerinin karşılaştırılmasının yapılması önerilmektedir.

Kaynakça

- Aaker, D. A., Kumar, V. & Day, G. S. (2007). *Marketing research*. 9. Edition, John Wiley & Sons, Danvers.
- Alkoç, Y. K. (2017). Üniversite imajı, üniversiteye duyulan memnuniyet ve öğrenci sadakati arasındaki ilişkileri anlamaya yönelik bir araştırma. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 2(2), 270-280.
- Allison, B., Voss, R. S. & Dryer, S. (2001). Student classroom and career success: the role of organizational citizenship behavior. *Journal of Educational for Business*, 76(5), 282-294.

- Aydiner-Boylu, A., Günay, G. & Ersoy, A. F. (2019). Üniversite öğrencilerinde algılanan sosyal desteğin yalnızlık üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Sosyoekonomi*, 27(41), 211-221.
- Baş, T. (2001). *Anket*. Seçkin Yayıncılık ve San. ve Tic. Aş. Ankara.
- Bogler, R. & Somech, A. (2004). Influence of teacher empowerment on teachers' organizational commitment, professional commitment and organizational citizenship behavior in schools. *Teaching and Teacher Education*, 20(3), 277-289.
- Büyükgöze, H., Şayır, G., Gülcemal, E. & Kubilay, S. (2018). Examining the relationship between social justice leadership and student engagement among high school students. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47(2), 932-961.
- Çağatay, T. & Öztürk, Z. (2019). Öğrenci memnuniyet derecesinin kurum bağlılığına olan etkisi: Ankara'da bir meslek yüksekokulu örneği. *Journal of Politics, Economy and Management*, 2(2), 43-57.
- Dagnew, B. & Dagne, H. (2019). Year of study as predictor of loneliness among students of university of Gondar. *BMC Research Notes*, 12(240),1-6.
- Demir, A. (1989). UCLA Yalnızlık ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirliği. *Psikoloji Dergisi*, 7(23), 14-18.
- Diehl, K., Jansen, C., Ishchanova, K., & Hilger-Kolb, J. (2018). Loneliness at universities: determinants of emotional and social loneliness among students. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15(9), 1-14.
- Erol, O. & Cirak, N. S. (2019). Exploring the loneliness and internet addiction level of college students based on demographic variables. *Contemporary Educational Technology*, 10(2), 156-172.
- Farh, J. L., Podsakoff, P. M. & Organ, D. W. (1990). Accounting for organizational citizenship behavior: leader fairness and task scope versus satisfaction. *Journal of Management*, 16(4), 705-721.
- Genç, Y., Durğun, A., Kara, H. Z. & Çakır, R. (2018). İnternet kullanımının üniversite öğrencilerinin yalnızlık algılarına etkileri. *Akademik İncelemeler Dergisi (AİD)*, 13(2), 301-336.
- Greenberg, J. & Baron, R. A. (2000), *Behavior in organizations*. 7th Ed., Newjersey: Prentice-Hall.
- Güçel, C., Tokmak, İ. & Turgut, H. (2012). The effect of the locus of control on organizational citizenship behavior the mediating effect perceived organizational support. *International Journal of Business and Management Studies*, 4(1), 55-64.
- Haşiloğlu, S. B., Baran, T. & Aydın, O. (2015). Pazarlama araştırmalarındaki potansiyel problemlere yönelik bir araştırma: kolayda örnekleme ve sıklık ifadedeli ölçek modelleri. *Pamukkale İşletme ve Bilişim Yönetimi Dergisi*, 2(1), 19-28.
- Haugen, T., Säfvenbom, R. & Ommundsen, Y. (2013). Sport participation and loneliness in adolescents: the mediating role of perceived social competence. *Curr Psychol*, 32, 203–216.
- Hemati-Alamdarloo, G. H., Shojaee, S., Asadmanesh, E., Gholami, M. & Rahmani, H. (2019). the comparison of loneliness in athlete and non-athlete women. *Journal of Human Sport and Exercise*, 14(3), 591-598.

- Jafari, H., Aghaei, A. & Khatony, A. (2019). The Relationship between addiction to mobile phone and sense of loneliness among students of medical sciences in Kermanshah, Iran. *BMC Research Notes*, 12(676), 1-5.
- Jahangir, N., Akbar, M. M. & Haq, M. (2004). Organizational citizenship behavior: it's nature and antecedents. *BRAC University Journal*, 1(2), 75-85
- Kalaycı, Ş. (2010). *SPSS Uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Asil Yayın Dağıtım, Ankara.
- Kalkan, M., Tekat, A., Epli Koç, H., & Sözen, H. (2010). Yüzme eğitiminin çocukların yalnızlık düzeylerine etkisi: Deneysel bir çalışma. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 1-6.
- Karademir, Y. & Öz, E. (2016). Güzel sanatlar ve spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeylerinin incelenmesi: Karabük Üniversitesi Örneği. *Sosyal ve Liberal Bilimlerde Yeni Yönelimler*, 129-140.
- Keser, A. (2014). İş yaşamında yalnızlık algısının örgütsel vatandaşlık davranışı ile ilişkisi ve öğretmenler üzerinde bir araştırma. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 3(7), 178-197.
- Kılıç, G, N. & Kocabaş, İ. (2018). Sanal ortamlardaki öğretmen-öğrenci arkadaşlığının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(10), 137-154.
- Kırımoğlu, H., Çokluk, G. F. & Yıldırım, Y. (2010). Yatılı ilköğretim bölge okulu 6. 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin spor yapma durumlarına göre yalnızlık ve umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi (Hatay ili örneği). *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(3), 101-108.
- Körler, Y. (2011). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin çeşitli değişkenler açısından yalnızlık düzeyleri ve yalnızlık ile sosyal duygusal öğrenme becerileri arasındaki ilişkiler*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- LeBlanc, C. J. (2014). Characteristics shaping college student organizational citizenship behavior. *American Journal of Business Education*, 7(2), 99-108.
- Lovell, S. E., Kahn, A. S., Anton, J., Davidson, A., Dowling, E., Post, D. & Mason, C. (1999). Does gender affect the link between organizational citizenship behavior and performance evaluation? *Sex Roles*, 41(5-6), 469-478.
- Mayfield, C. O. & Taber, T. D. (2010). A prosocial self-concept approach to understanding organizational citizenship behavior. *Journal of Managerial Psychology*, 25(7), 741-763
- Organ, D, W. (1997). Organizational citizenship behavior: it's construct clean-up time. *Human Performance*, 10(2), 85-97.
- Özçelik, İ. Y., İmamoğlu, O., Çekin, R. & Başpınar, S. G. (2015). Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri üzerine sporun etkisi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 12-18.
- Özdevecioğlu, M. (2003). Örgütsel vatandaşlık davranışı ile üniversite öğrencilerinin bazı demografik özellikleri ve akademik başarıları arasındaki ilişkilerin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20, 117-135

- Qiu, Y., Lou, M., Zhang, L. & Wang, Y. (2020). Organizational citizenship behavior motives and thriving at work: the mediating role of citizenship fatigue. *Sustainability*, 12(6), 1-17.
- Richardson, T., Elliott, P., & Roberts, R. (2017). Relationship between loneliness and mental health in students. *Journal of Public Mental Health*, 16(2), 48-54.
- Russell, D., Peplau, L. A. & Ferguson, M. L. (1978). Developing a measure of loneliness. *Journal of Personality Assessment*, 42, 290-294.
- Russell, D., Peplau, L. A., & Cutrona, C. E. (1980). The revised UCLA loneliness scale: concurrent and discriminant validity evidence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 39, 472-480.
- Stanimirović, D. V., Jablan, B. D., Stojković, S. S. & Stamenković, M. R. (2017). Estimation of loneliness in students with visual impairments. *Vojnosanit Pregl*, 74(11), 1013–1018.
- Tabachnick, B. G. & Fidell L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th Ed.). Boston.
- Turhan, Ö. (2019). *Duygusal emeğin örgütsel vatandaşlık üzerindeki etkisinde örgütsel yaşamda yalnızlığın aracı rolü: bir araştırma*. Yayınlanmış Doktora Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, İşletme Bilim Dalı, İstanbul.
- Ueda, Y. & Yoshimura, A. (2011). University citizenship behavior in class: the effect of professor's lecture justice on students' diligence. *Review of Asian and Pacific Studies*, 36, 87-99.
- Uzuner, M, E. & Karagün, E. (2014). Rekreatif amaçlı spor yapan bireylerin yalnızlık düzeylerinin incelenmesi. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 27, 107-120.
- Yan, O. (2017). *Loneliness and emotional flexibility deficits in bereavement*. Doctoral Dissertation, Columbia University.
- Yılmaz, A., Aydın, M., Bahadır, T. K. & Soyer, F. (2019). A study of participation motives in sports, loneliness and depression levels of children with specific learning disabilities in terms of some variables. *Journal of Human Sciences*, 16(4), 978-987.
-